
PŘÍLOHA 6

**REALIZACE VYBRANÉHO
STUDENTSKÉHO PROJEKTU**

- projekt
- fotodokumentace

KAPLE CESTOU

PROJEKT:

AUTOR:

Bc. Vojtěch Kolář

LOKALITA:

**Liščí kopec, p.č. 3614,
k.ú. Dolní Dunajovice**

DATUM:

04/2016

ZADAVATEL:

FA VUT BRNO

Stručný popis záměru

Projekt studenta Vojtěcha Koláře spočívá v osazení čtyř prvků mobiliáře podél historické cesty na Rochusberg (dnes Liščí kopec) nad Dolními Dunajovicemi. Tyto prvky se ideově odkazují na zrušenou kapli sv. Rocha, která na vrcholu stála od 17. do konce 18. století a fungují tak jako připomínka tohoto pozapomenutého duchovního místa.

Jednotlivé prvky symbolizují prvky mobiliáře běžné kaple: schody (nedílná součást vstupu), lavici (místo odpočinku), ambon (podnícení k zamyšlení) a klekátko (prohloubení osobní spirituality pod křížem). Pátým prvkem je obnovený kříž postavený na dochovaném torzu soklu, dochází tak k obnově jeho významu.

Rozmístění prvků mobiliáře se také odkazuje k tradici drobné sakrální architektury (božích muk, poklon, kapliček) kolem poutních cest. Kromě výše uvedené funkce tak jednotlivé prvky mobiliáře usměrňují cestu poutníků ke kříži a regulují tak jejich pohyb po národní přírodní památce. Jejich umístění navíc podtrhuje významné krajinné výhledy.

Projekt předpokládá výsadbu cca 50 ovocných stromů (třešeň, meruňka, mandloň, hrušeň, jabloň) v době vegetačního klidu v severní části cesty.

Projekt je jedním z výstupů projektu NAKI DF13P01OVV019 „Identifikace a interpretace vzniku, podoby a proměny barokní kulturní krajiny jihomoravského pohraničí“ financovaného Ministerstvem kultury ČR.

Technický popis

Jednotlivé prvky mobiliáře tvoří kamenné vápencové bloky. Vápenec byl zvolen jako lokálně používaný materiál, odkazující též na historii lokality. Jednotlivé vápencové bloky budou uloženy volně do šterkového lože, bez pevného spojení se zeminou a jednoduše odstranitelné.

Rozměry a tvar všech prvků jsou patrné z přiložené dokumentace.

Torzo soklu je třeba sanovat. Vzhledem k tomu, že je v současné době v řízení k prohlášení za kulturní památku, bude tvar a konstrukční řešení kříže řešeno dodatečně, předpokládáme samostatné řízení a financování tohoto prvku.

Historický rámeček

Území zvláště pásu tzv. Dunajovických kopců, linoucích se v severojižním směru nad obcí Dolní Dunajovice, se skládá z několika pohledově výrazných dominantních bodů. V současnosti jsou jimi především silueta kolosálního osamělého topolu na Růžové hoře a pozoruhodného pyramidovitě utváření strmých svahů Velké Slunečné. Jižně se nacházející vrch Rochusberg, kolem něhož se vinou pozůstatky historické cesty z Drnholce do Dolních Dunajovic a Perné, je na svém vrcholu naopak akcentován spíše komorně koncipovaným pozůstatkem kamenným křížem, či spíše už dnes vlastně jen jeho v podobě výrazně narušeného soklu. Z historických pramenů je přesto známo, že původně na tomto místě stávala kaple zasvěcená sv. Rochu, zbudovaná v poslední čtvrtině 17. století obyvateli Dolních Dunajovic jako poděkování za uchránění před morovou epidemií (jedná se asi o katastrofální morovou ránu z roku 1680). O vzhledu kaple jsme informováni ze staršího ikonografického pramene v podobě zdejšího původního oltářního obrazu, který byl přenesen do farního kostela sv. Jiljí v Dolních Dunajovicích po zrušení v 80. letech 18. století. Ze zachycení kaple, doprovázející na pozadí zobrazení postav morových patronů, sv. Šebestiána, sv. Rocha a sv. Rozálie, je patrné vstupní štítové průčelí a její jižní bok. Na základě této skutečnosti lze proto konstatovat, že se celkově jednalo o vyšší stavbu se spíše vertikální osou obdélného či čtvercového půdorysu s vysokým, přinejmenším dvouetážovým štítem a sedlovou střechou. Drobné zobrazení umožňuje dále určit, že průčelí kaple bylo prolomené pravouhlým vstupem a menšími okny lunetového tvaru a členil je předstupující sokl a profilovaná korunní římsa; z hřebene střechy pak čněl patrně sanktusník. Likvidace kaple za doby panování císaře Josefa II. přesto patrně nezrušila vztah Dolnodunajovických obyvatel k tomuto posvátnému místu neboť po již zhruba 15 letech se nám k roku 1801 dochoval archivní doklad o vztyčení kamenného kříže Franzem Hanzlem v ceně 25 zlatých. Tentýž zdroj nás k roku 1801 informuje také o zřízení božích muk zbudovaných u cesty na Rochusberg za 25 zlatých paní Rosalií Schleinin. Roku 1810 je zde dokonce osazen další kamenný kříž v „Rochusgasse“ od Andrease Loho nákladem 20 zlatých.

Z nastíněných informací je zřejmé, že vrch Rochusberg představoval pro obyvatele Dolních Dunajovic a blízkého okolí dlouhodobě důležité duchovní centrum. Během existence poutní kaple mezi lety 1680-1780 jsou k ní doložena pravidelná procesí a na následný přetrvávající význam upomíná i takřka bezprostřední snaha o návrat symbolu křesťanské víry v podobě osazení kříže na začátku 19. stol. Obnova náznakově členěné „kaple“ do pleneru této lokality proto zcela odpovídá historickému kontextu tohoto místa a mnoha generacemi věřících poutníků vytvořenému duchovnímu genu loci.

Ing. arch. Jan Foretník, Ph.D., FA VUT v Brně
Mgr. Petr Czajkowski, NPÚ, ÚOP v Brně
řešitelé projektu NAKI DF13P01OVV019

KAPLE CESTOU

NÁZEV PŘÍLOHY: Průvodní zpráva

LOKALITA:

Liščí kopec, p.č. 3614,
k.ú. Dolní Dunajovice

DATUM:

04/2016

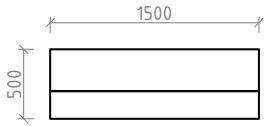
MĚŘÍTKO:

PROJEKT:

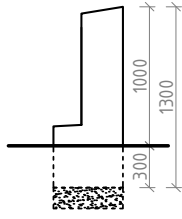
ZADAVATEL: FA VUT BRNO

AUTOR: Bc. Vojtěch Kolář

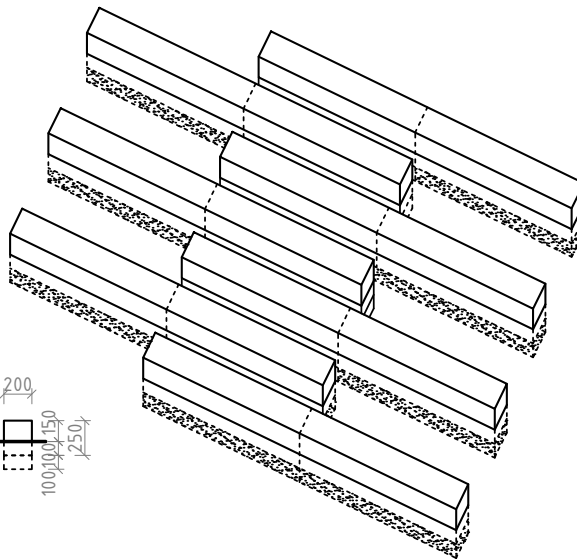
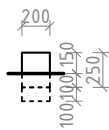
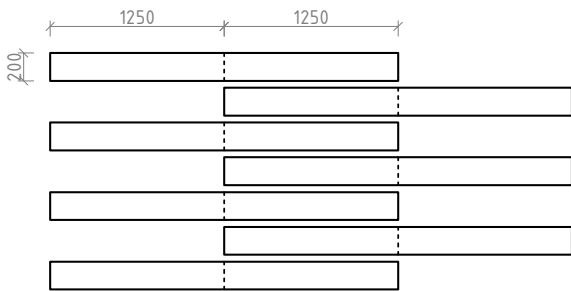
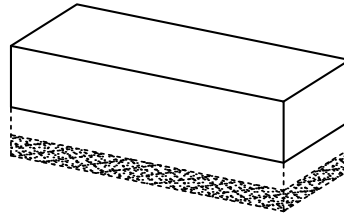
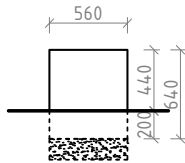
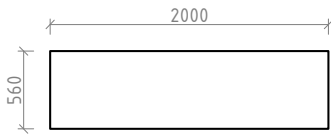
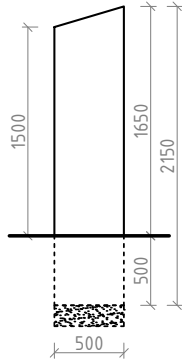
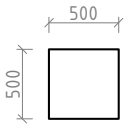
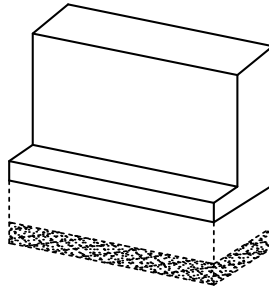
půdorys

řez

perspektiva

Poznámka:

- jednotlivé kamenné prvky budou zhotoveny z vápencových bloků, které se ručně opracují

KAPLE CESTOU

PROJEKT:

ZADAVATEL: FA VUT BRNO

AUTOR: Bc. Vojtěch Kolář

NÁZEV PŘÍLOHY: Detail prvků

LOKALITA:

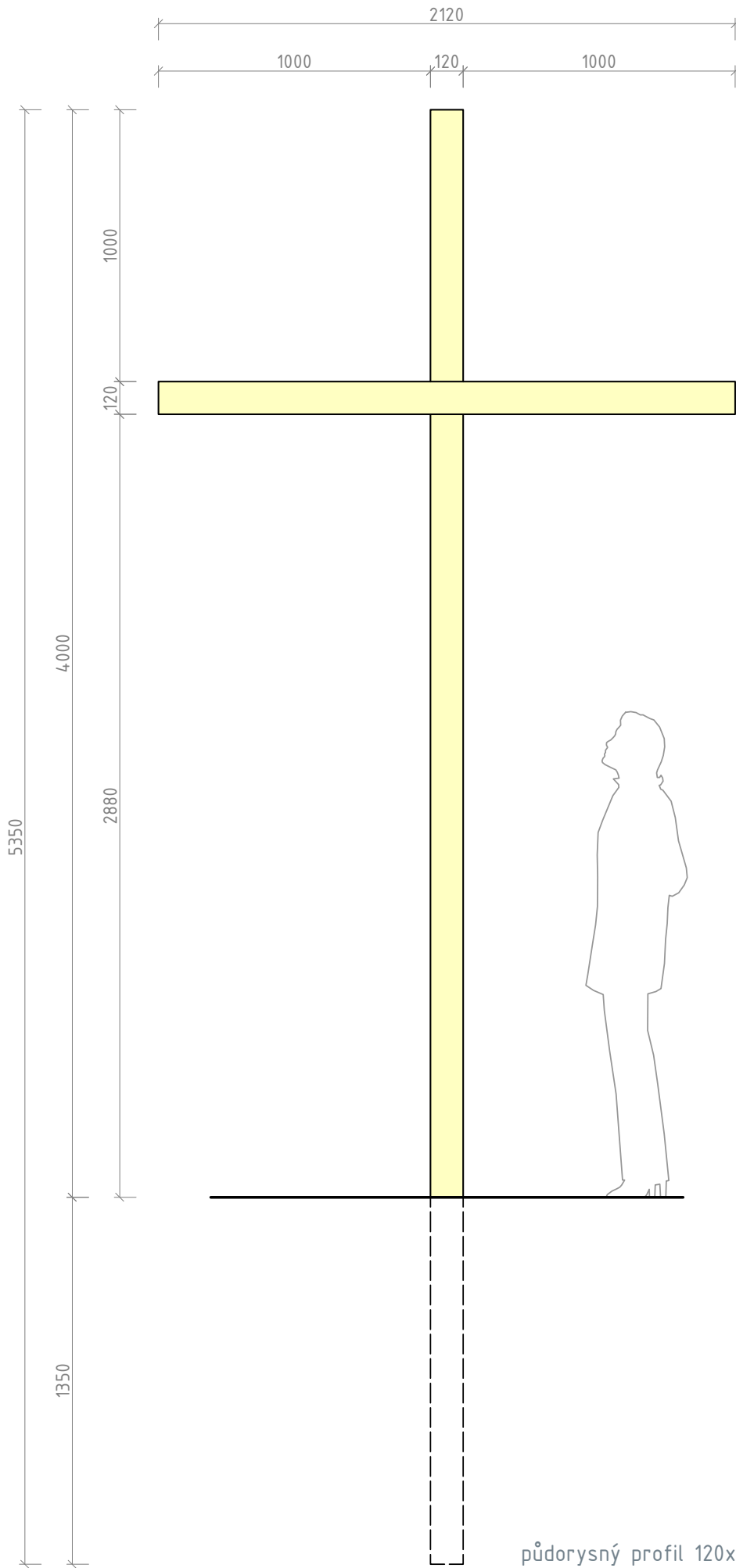
Liščí kopec, p.č. 3614,
k.ú. Dolní Dunajovice

DATUM:

04/2016

MĚŘÍTKO:

1:50

půdorysný profil 120x120mm

KAPLE CESTOU

NÁZEV PŘÍLOHY: Rozměry kříže
LOKALITA: Liščí kopec, p.č. 3614,
 k.ú. Dolní Dunajovice

DATUM: 08/2016

MĚŘÍTKO: 1:20

PROJEKT:

ZADAVATEL: FA VUT BRNO

AUTOR: Bc. Vojtěch Kolář

schody

ambon

žehnání kříži; v pohledu ambon, torzo původního kříže a dočasný kříž